

پرونده شخصیت

در حقوق کیفری ایران، فرانسه و انگلستان

مولفان:

دکتر علی طالع زاری

استادیار دانشگاه

حسینعلی ایزد

کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم شناسی

قاضی دادگستری

سرشناسه	طالع‌زاری، علی، ۱۳۶۰
عنوان و نام پدیدآور	پرونده شخصیت در حقوق کیفری ایران، فرانسه و انگلستان
مشخصات نشر	تهران: کتاب آوا، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	۱۱۸ ص
شابک	۳-۳۶۵-۳۴۶-۶۰۰-۹۷۸-۱۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه
شناسه افزوده	حسینعلی، ایزد، ۱۳۶۶
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۶ پ ۴۷۲/۷۶۲۷ K۶۲۷
رده‌بندی دیویی	۳۴۶/۰۱۳
شماره کتابشناسه ملی	۴۷۵۹۶۶۳

پرونده شخصیت

در حقوق کیفری ایران، فرانسه و انگلستان

مؤلفان:	دکتر علی طالع‌زاری (عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد گرگان)
ناشر:	کتاب آوا
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۶
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۱۵۰۰۰۰ ریال
شابک:	۳-۳۶۵-۳۴۶-۶۰۰-۹۷۸

نشانی دفتر مرکزی: انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن‌بست حقیقت پلاک ۴، طبقه ۲، واحد ۴
شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۶۴۵ | ۶۶۹۷۴۱۳۰ | ۰۶۴۰۷۹۹۳ | ۰۶۴۰۷۹۹۳ | ۰۶۴۰۷۹۹۳ | ۰۶۴۰۷۹۹۳

www.avabook.com avabookkazemi@yahoo.com

فروشگاه کتاب آوا: اسلام‌شهر، خیابان صیاد شیرازی، روبروی دانشگاه آزاد اسلام‌شهر، دبیرستان

تلفن: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری فایل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی‌دی، افست، ریسوگراف فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنما، جزوه، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب پیگرد قانونی است.

۳۶	ز-تاریخچه تشکیل پرونده شخصیت
۳۸	مبانی تشکیل پرونده شخصیت
۳۸	۱-۲-۱ اصل فردی کردن مجازات ها
۳۹	۲-۲-۱ تحلیل علل وقوع جرم و پیشگیری از تکرار آن
۴۲	۳-۲-۱ تشخیص حالت خطرناک
۴۲	الف - مفهوم حالت خطرناک
۴۴	ب- اقدامات تأمینی و تربیتی
۴۵	۴-۲-۱ اصلاح مؤثر مرتکب
۴۶	نظام های حقوقی
۴۷	۱-۱-۱ مفهوم شناسی
۴۸	۲-۱-۱ اقسام نظام های حقوقی
۴۹	۳-۱-۱ جایگاه نظم فوقی ایران
۵۲	۴-۳-۱ نظام فوق فرانسه
۵۳	۵-۳-۱ نظام حقوق انگلستان
۵۴	۶-۳-۱ منابع حقوق انگلستان
۵۴	الف - قوانین موضوعه
۵۵	ب- رویه قضایی
۵۵	ج- قوانین اتحادیه اروپا
۵۵	د- کنوانسیون حقوق بشر اروپایی

فصل دوم: مفهوم، مبانی و معرفی نظام های مورد تطبیق

۵۷	۱-۲ ضرورت تشکیل پرونده شخصیت
۵۸	۱-۱-۲ پرونده شخصیت و عملی کردن سیستم عدالت کیفری
۶۳	۲-۱-۲ ضرورت تشکیل پرونده شخصیت در قوانین ایران
۶۴	۳-۱-۲ ضرورت تشکیل پرونده شخصیت در قوانین فرانسه
۶۴	۴-۱-۲ ضرورت تشکیل پرونده شخصیت در قوانین انگلستان
۶۸	۲-۲ نحوه تشکیل و تکمیل پرونده شخصیت
۶۹	۱-۲-۲ گزارش مددکار اجتماعی
۷۰	۲-۲-۲ موضوعات
۷۰	الف- وضعیت جسمانی

۷۱	ب- وضعیت اجتماعی
۷۱	ج- تاریخچه فردی
۷۱	۱- دوران شیرخوارگی
۷۲	۲- دوران نوجوانی
۷۳	۳- دوران بزرگسالی
۷۴	۲-۲-۳ چگونگی شخصیت مجرم قبل از وقوع جرم
۷۴	الف- وضعیت روانی
۷۴	ب- راه‌های شناخت شخصیت بزه‌کار
۷۴	۱- شناخت شخصیت در محیط آزاد
۷۵	۲- شناخت شخصیت در محیط بسته
۷۶	۳-۲ پرونده شخصیت در فرآیند دادرسی
۷۶	۲-۳-۱ پرونده شخصیت در مرحله تحقیقات مقدماتی
۸۱	۲-۳-۲ پرونده شخصیت در حلقه محاکمه
۸۱	الف - تأثیر پرونده شخصیت در تخفیف مجازات
۸۲	۱- تخفیف مجازات
۸۴	۲- تشدید مجازات
۸۵	ب - پرونده شخصیت و تأثیر آن در محوق صدور حکم
۸۷	۱- پیش‌بینی اصلاح مرتکب
۸۸	۲- فقدان سابقه کیفری مؤثر
۸۸	ج- پرونده شخصیت و تأثیر آن در تعلیق مجازات
۹۲	۳-۳-۲ پرونده شخصیت در فرایند اجرای حکم
۹۳	الف - نقش پرونده شخصیت در اجرای کیفر سالب آزادی
۹۷	ب- پرونده شخصیت و تأثیر آن در اعطای آزادی مشروط
۹۹	ج- طبقه‌بندی زندانیان با توجه به شخصیت بزه‌کاران
۱۰۰	۴-۲ پرونده شخصیت در نظام دادرسی اطفال بزه‌کار
۱۰۰	۲-۴-۱ نظام کیفری ایران
۱۰۵	۲-۴-۲ نظام کیفری فرانسه
۱۰۸	۲-۴-۳ نظام عدالت جزایی انگلستان
۱۱۰	۵-۲ موانع عملیاتی شدن پرونده شخصیت
۱۱۰	۲-۵-۱ دشواریهای قانونی

- ۲-۵-۲ دشواریهای قضایی ۱۱۱
- ۲-۵-۳ دشواریهای اجرایی ۱۱۱
- فهرست منابع ۱۱۳
- ۱- فارسی ۱۱۴
- ۲- لاتین ۱۱۷

www.ketab.ir

روشن است که برای اینکه کیفر بتواند اثر مطلوب روی بزه‌کار داشته باشد، شناخت عوامل بزه‌زا ضروری است. به بیان بهتر، برای اتخاذ کیفر معقول و منصفانه و همچنین به جهت اعمال تدابیر اصلاحی و درمانی متناسب با وضعیت بزه‌کار، مطالعه شخصیت مجرمان، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و این شخصیت به تناسب تفاوت روان، جسم و محیط پیرامون هر فرد متفاوت است.

در نظام حقوق کیفری ایران، در مواردی مانند ماده ۲۲ قانون مجازات اسلامی سابق (۱۳۷۰) و ماده ۳۸ قانون مجازات اسلامی ۱۱۰۲ (تشکیل مجازات مناسب‌تر به حال متهم) عبارات: «اوضاع و احوال خاصی که ملهم تحریکات آنها مرتکب جرم شده است...» و «وضع خاص متهم، بی‌سابقه او» یا بررسی وضعیت اجتماع، سوابق زندگی محکوم علیه و اوضاع و احوالی که موجب ارتکاب جرم از سوی وی گردیده است، در خصوص تعلیق اجرای مجازات موضوع ماده ۲۵ قانون مجازات اسلامی سابق و ماده ۴۶ قانون مجازات اسلامی جدید، اثبات مستمر حسن اخلاق، اطمینان از عدم تکرار جرم برانداختن شرایط اعطای آزادی مشروط موضوع ماده ۳۸ قانون مجازات اسلامی سابق و ۵۸ قانون مجازات اسلامی جدید، برای آگاهی از خصوصیات مجرم، ماده ۲۸۶ ق.آ.د.ک. جدید در خصوص اطلاعات فنی حقوقی در مورد وضعیت طفل یا سرپرست و یا وضعیت خانوادگی و محیط معاشرت او، تشخیص حالت خطرناک مجرمان به منظور اعمال اقدامات تأمینی و تربیتی در خصوص آنان موضوع فصل دهم قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲، به‌نوعی تلویحاً به‌ضرورت تشکیل پرونده شخصیت، به‌منظور برخورد مناسب و اتخاذ تدابیر اصلاحی لازم اشاره شده است. همچنین ماده ۲۰۳ آیین دادرسی کیفری تشکیل چنین پرونده‌ای را در که مجازات قانونی آنها سلب حیات، قطع عضو، حبس ابد و یا تعزیر درجه چهار و بالاتر است و همچنین در جنایات عمدی علیه تمامیت

جسمانی که میزان دیه آنها ثلث دیه کامل مجنی علیه یا بیش از آن است، تشکیل چنین پرونده ای را لازم شمرده است.

بر اساس ماده ۶۰ قانون مجازات اسلامی سال ۱۳۹۲ دادگاه می تواند با توجه به اوضاع و احوال وقوع جرم و خصوصیات روانی و شخصیت محکوم، او را در مدت آزادی مشروط، به اجرای دستورهای مندرج در قرار تعویق صدور حکم، ملزم کند. دادگاه، دستورهای مذکور و آثار عدم تبعیت از آنها و نیز آثار ارتکاب جرم جدید را در حکم خود قید و به محکوم تفهیم می کند. همچنین در تبصره این ماده آمده است که دادگاه در ضمن حکم، به سنجیت و تناسب مجازات، مورد حکم با شرایط و کیفیات مقرر در این ماده، تصریح می کند. دادگاه نمی تواند به بیش از دو نوع مجازات های جایگزین حکم دهد.

علاوه بر آن در نظام کیفری ایران، در مرحله اجرای مجازات حبس مطابق ماده ۶۳ و ۷۴ آیین نامه اجرایی سازمان زندان ها به منظور شناسایی زندانیان جهت طبقه بندی آنان تشکیل پرونده شخصیت ضروری شده است. به گونه ای که این امر در عمل چندان با دقت همراه نبوده و مذاقه بیشتری از جانب متولیان امر صورت نمی گیرد. البته اوضاع در کانون های اصلاح و تربیت در مقایسه با زندان های بزرگ اسلامی، حدودی بهتر است.

در نظام کیفری فرانسه پرونده شخصیت و به عبارتی کل توجه به شخصیت بزه کار، در مقایسه با حقوق کیفری ایران از جایگاه رفیعی برخوردار است. در ماده ۸۱ ق.آ.د.ک. این کشور، تحقیق درباره شخصیت متهم و وضعیت مادی، خانوادگی و اجتماعی وی بیش بینی شده است که این تحقیقات در مرحله تحقیقات مقدماتی، در امور جنبه ای، اختیاری و در امور جنایی، الزامی است. در حقوق فرانسه، همانند بسیاری از کشورها که تحقیقات مقدماتی اقاضی تحقیق یا بازپرس انجام می دهد دستور تشکیل پرونده شخصیت بر عهده او نهاده شده است. تا سرانجام بعد از انجام محاکمه، در صورت مجرم شناختن متهم و با استمداد از گزارش های موجود در پرونده شخصیت، نسبت به تعیین واکنش مناسب، مؤثر و مفید اقدام کند.

علاوه بر این، مطابق برخی مواد قانون مجازات فرانسه و آیین نامه ق.آ.د.ک. این کشور، در راستای احراز شرایط استفاده از نهادهای تخفیف مجازات، تعلیق اجرای مجازات و همچنین اعطای آزادی مشروط و عفو خصوصی، تشکیل پرونده شخصیت ضروری است. در عبارتی

کوتاه می توان گفت که پرونده شخصیت در نظام کیفری فرانسه در مرحله تحقیقات مقدماتی موضوعیت داشته و در مرحله دادرسی جنبه طریقت دارد.

مطابق با قانون عدالت جزایی انگلستان، ارائه گزارش پیش از حکم در دو صورت امکان پذیر است؛ نخست در مواردی که حکم صادره، حکم حبس اختیاری و کوتاه مدت باشد، مطابق با شق (a) از بند ۳ ماده ۱۵۶ که مقرر می دارد: «... در خصوص احکام منجر به حبس، دستیابی به چنین تشخیصی مطابق با بند ۲ ماده ۱۵۲، بند ۲ ماده ۱۵۳، شق (b) از بند ۱ ماده ۲۲۵، شق (b) از بند ۱ ماده ۲۲۶، شق (b) از بند ۱ ماده ۲۲۷ یا قسمت (i) از شق (b) از بند ۱ ماده ۲۲۸، ...». اگرچه شرط اولیه تهیه گزارش پیش از حکم و استناد به آن، تشخیص دادگاه است لکن محدوده نظر گرفته شده، دایره مدار حکم مجازات حبس موقت و از نوع اختیاری است.

همچنین در مورد احکام اجتماعی یا به عبارتی مجازات های جایگزین نیز مطابق با شق (b) از بند ۳ ماده ۱۵۶ چنین الزام مشاهده می شود. این مقرر بیان می دارد که: «... در خصوص پرونده های احکام اجتماعی، دستیابی به تشخیصی که در بند ۱ ماده ۱۴۸ بدان اشاره شد یا هر تشخیصی در متناسب بودن شرایط و دایره ای یا محرم که بایستی توسط حکم اجتماعی در نظر گرفته باشد». به احکام اجتماعی در ماده ۱۴۷ اشاره شده و طبق شق (a) بند ۱ همین ماده بیان می دارد که احکام اجتماعی عبارتند از احکامی که مشتمل بر دستوری نسبت به اجرای خدمات اجتماعی باشد و فلسفه تأسیس چنین احکامی رویکرد حبس زدایی و ترغیب دستگاه عدالت جزایی به اعمال مجازات های جامعه مدار و اجتماعی است. از این رو نیاز است تا با شناختی دقیق از وضعیت بزه کار، چه از بعد اجتماعی و فردی و چه از بعد سوابق قانونی به صدور حکمی منطبق با وضعیت وی منجر شود.

باوجود همه مزایا و محاسنی که تشکیل پرونده شخصیت دارد، انتقاداتی نیز بر آن وارد است؛ از جمله اینکه، تشکیل این پرونده موجب تطویل دادرسی شده و علاوه بر آن با نفوذ به خلوت افراد و تجسس در زندگی شخصی، ادامه مسیر محاکمه، تحت تأثیر قرار گرفته و زمینه پیشداوری را برای قاضی کیفری محقق می سازد.

در پاسخ باید گفت که کسب اطلاعات یادشده ممکن است به براءت متهم بینجامد و در فرض تقصیر متهم، قاضی می تواند با مطالعه اطلاعات و داده های به دست آمده از آزمایش ها و

پژوهش‌های مورد نظر، حکم مناسبی را برای بزه‌کار صادر نماید و با به‌کارگیری تدابیر اصلاحی و درمانی، زمینه بازپروری و بازگشت بزه‌کار را به جامعه محقق سازد. برخی در انتقاد از پرونده شخصیت، هزینه‌بر بودن آن را در رأس انتقادات خود قرار داده‌اند. اما باید خاطرنشان کرد که هدف از تشکیل این پرونده، ضمن شناخت عوامل مؤثر در تکوین پدیده مجرمانه و شخصیت مجرم، اعمال مجازات مناسب با شخصیت فرد و اصلاح و بازپروری بزه‌کاران است. پس هدف از تشکیل این پرونده، هدف مقدسی است. بازپروری و اصلاح بزه‌کار به‌عنوان فردی از افراد جامعه حتی به‌رغم هزینه‌های سنگین، ارزشمند است. با مطالعه مشجم و پیوسته پرونده شخصیت در حقوق جزا و جرم‌شناسی و تبیین کیفیت تاثیرگذار این پدیده بر نهادهای عدالت کیفری، این نتیجه بدیهی به‌دست می‌آید که اتخاذ هرگونه سیاست جنایی، آمد و مفید بدون توجه به شناخت اختلال‌های شخصیت مجرمان، ریشه‌یابی و درمان آن، امکان‌پذیر نیست. مجازات بزه‌کاران، آن‌گونه که مورد تأکید قانون‌گذاران کیفری قرار گرفته است، برای بازماندگی فراوان و نتایج زیان‌باری همچون ازدحام جمعیت زندانیان، پذیرش فرهنگ زندان، از هم گسختگی نهاد خانواده و سلب امکان ارتباط مؤلف بزه‌کار با اجتماع و غیره است که بدون توجه به آن‌ها نمی‌توان به تنظیم قوانین کارآمد و مؤثر اقدام کرد.

مبارزه با بزه‌کاران صرفاً با استفاده از ابزار کیفری، موفق نیست برای این منظور باید با روش‌هایی که به نوعی در باز اجتماعی کردن بزه‌کاران، اصلاح شیوه تفکر و اندیشه آن‌ها از یک طرف و افزایش کارایی و مهارت‌های زندگی آنان از طرف دیگر تکیه دارند، تأکید ورزید. پرونده شخصیت از دستاوردهای جرم‌شناسی است که از مجموعه اطلاعات شخصی و خانوادگی مجرمان در دستگاه قضایی تشکیل می‌شود و هدف آن دستیابی به احکام مجازات و به‌علاوه فردی کردن تطبیق اعمال مجازات بر شخصیت فرد است، عوامل مهمی مانند جنس، حسن سابقه، سوء سابقه، سابقه محکومیت کیفری، وضعیت جسمانی، روانی، اقتصادی، خانوادگی، اجتماعی و غیره از مؤلفه‌های لازم برای تشکیل آن به حساب می‌آیند. با توجه به قانون مجازات اسلامی تازه تصویب و روی آوردن آن به دستاوردهای نوین جرم‌شناختی که در بخش کلیات آن بیشتر به چشم می‌آید و آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ به نظر می‌رسد

که قانون‌گذار لزوم تشکیل پرونده شخصیت را ولو در موارد محدود پذیرفته است و صرفاً دلیل این محدودیت و عدم الزام رسمی همه دادگاه‌ها به تشکیل آن را جلوگیری از تحجیم کار در مراجع قضایی می‌توان جست‌وجو کرد، هر چند دلیل مذکور از نظر نگارنده مقبول نیست و باید دادگاه‌ها ملزم به تشکیل این پرونده می‌شدند، ولی قانون‌گذار از الزامی کردن آن خودداری کرده است.

کوتاه سخن اینکه، در نظام حقوقی ما، بررسی پیرامون شخصیت مجرم تنها در مرحله اجرای حکم صورت می‌گیرد در حالی که تشکیل چنین پرونده‌ای در مرحله اتهامی یعنی تحقیقات مقدماتی برای ضروری بوده تا در این راستا بتوان در راه اصلاح و بازسازگاری مجرمین و تعیین مجازات مناسب شخصیت بزه‌کاران و اصل فردی کردن مجازات اقدامات مؤثر و مفیدی را انجام داد.

در قانون فرانسه، این محدودیت، خود نداشته و لزوم تشکیل پرونده شخصیت در تمامی مراحل دادرسی، وجود دارد. در قانون انگلستان، ارائه گزارش پیش از حکم منوط به احراز شرایطی است که در ماده ۱۵۶ قانون مجازات جزای این کشور، طی ۷ بند با ذکر موارد آن پرداخته شده است و طبق آن، گزارش پیش از حکم جزء شرایط اساسی در جهت اعمال احکام اجتماعی و صدور احکام بازداشت اختیاری است. به عبارت دیگر در دو مورد لزوماً بایستی پرونده‌ای قبل از صدور حکم در مورد وضعیت مهم تشکیل یابد تا دادگاه مجاز به صدور حکم گردد. شایان ذکر است که با توجه به اشاره صریح آیین دادرسی کیفری به ضرورت تشکیل پرونده شخصیت (البته به صورت محدود)، هنوز قوانین ایران در این باره دچار تکامل نشده است و روند دقیق تهیه این پرونده در قانون آیین دادرسی مطبوعه است. امید است که با تصویب موادی در قانون آیین دادرسی کیفری برای نیل به اهداف فوق‌الذکر میسر و امکان‌پذیر گردد.

این اثر به کاوش، تحلیل و مقایسه فرآیند و سازوکارهای تشکیل پرونده شخصیت در حقوق کیفری ایران، با بهره‌گیری از تجربیات کشورهای پیشرو در این زمینه یعنی نمایندگان دو سنت حقوقی رومی ژرمنی یعنی فرانسه و آنگلوساکسون یعنی انگلستان و با نظر به تفاوت در فرآیند تحقیقات مقدماتی هر یک از این دو نظام می‌پردازد.

دکتر علی طالع زاری

حسینعلی ایزد

خرداد ۱۳۹۶ خورشیدی

www.ketab.ir

مقدمه

شخصیت مجموعه‌ای از ویژگی‌های ظاهری و غیرظاهری رفتار یک فرد است که ثبات و جلوه بیشتری دارد و تاحدی قابل پیش‌بینی است. تشکیل پرونده شخصیت از این جهت که عوامل دخیل در وقوع بزه را به نحوی روشن ارائه می‌دهد، می‌تواند نقش مهمی در تحقق اهداف مجازات ایفا نماید. این رو‌ضمن تأکید بر بررسی شخصیت مجرم تشکیل پرونده‌ای در کنار پرونده‌ی قضایی وی، «پرونده شناسایی شخصیت» را ضروری جلوه می‌کند، چرا که شناخت عوامل بزه‌زا، موجب الزامات مطلوب کیفر خواهد شد. پرونده شخصیت حاوی نتایج مطالعات و آزمایش‌های پرسنک روان‌شناسی، روان‌پزشکی و پژوهش‌های اجتماعی درباره متهم و محکوم است. دست‌اندرکاران عدالت کیفری با مطالعه‌ی این نتایج و به‌طورکلی اقدامات انجام یافته، سعی در تطبیق مجازات، اقدامات تأمینی و تربیتی و به‌طورکلی تصمیم‌های قضایی با شخصیت متهم یا بزه‌کار دارند.

رویکرد قضات محاکم کیفری ایران به پرونده شخصیت و ضرورت توجه به داده‌های آن، دلالت بر بی‌اهمیتی و عدم توجه کافی به جایگاه مهم آن دارد. این در حالی است که با نگاهی به فرآیند دادرسی در کشورهای انگلیس و فرانسه مشاهده می‌شود که پرونده شخصیت جایگاه مهم و ضروری را در روند دادرسی کیفری ایفا می‌کند. در مرحله تحقیقات مقدماتی اطلاع از حقایق مربوط به متهم موجب می‌شود که از همان ابتدا، مستنطق یا قاضی در شرح سؤالات و بازجویی، روش‌های مناسب فردی را به کار گیرد و واکنش مناسب با شخصیت بزه‌کار اعمال نماید و در مرحله اجرای مجازات نیز در تخفیف مجازات پس از مطالعه قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به‌خوبی در می‌یابیم که اوضاع و احوال خاص مؤثر بر مرتکب جرم، نقش بسزایی در تخفیف و یا تشدید مجازات مجرم دارد. همچنین در تعلیق مجازات، بدون تردید صدور اعطای تعلیق یا عدم صدور آن در حق بزه‌کار، نیازمند تشکیل پرونده شخصیت

است؛ و قاضی پرونده بدون وجود چنین پرونده‌ای و مطالعه آن در مقام اعطای تعلیق مجازات دچار مشکل می‌شود.

در تدوین ماده ۲۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری جدید، شاهد ایجاد ضرورت تشکیل پرونده شخصیت در فرآیند دادرسی کیفری هستیم. براین اساس؛ «در جرایمی که مجازات قانونی آن‌ها سلب حیات، قطع عضو، حبس ابد و یا تعزیر درجه چهار یا بالاتر است و همچنین، در جنایات عمدی علیه تمامیت جسمی که میزان دیه آن‌ها ثلث دیه کامل مجنی علیه یا بیش از آن است، بازپرس مکلف است درحین تحقیقات، دستور تشکیل پرونده شخصیت متهم را به واحد مددکاری اجتماع صادر نماید. این پرونده که به‌صورت مجزا از پرونده‌های عمل مجرمانه تشکیل می‌شود، - وی، طالب زیر است: الف- گزارش مددکار اجتماعی در خصوص وضع مادی، خانوادگی و اجتماعی. ب- گزارش پزشکی و روان‌پزشکی». ترتیب مزبور نسبت به اطفال و نوجوانان متهم نیز در ماده ۲۸۶ تأکید شده است.

باوجود مقرر داشتن ترتیب جدید، زیر، نحوه تشکیل پرونده مددکاری، وضعیت مددکاران اجتماعی مربوطه، مکانیسم استعاده آن‌ها، هدف از تشکیل پرونده مزبور، ترتیب استفاده از آن و تأثیر این پرونده در پرونده مجرمانه متهم را این قانون مشخص نشده است. در حقوق کیفری فرانسه، درآیین دادرسی کیفری، تحقیق - با شخصیت اشخاص متهم، وضعیت مادی، خانوادگی و اجتماعی آن‌ها پیش‌بینی شده است. با این وجود در موضوعات جنحه‌ای، این تحقیق اختیاری است. همچنین در مرحله صدور حکم، در تمام اعطای تخفیف موضوع مواد ۱۸-۱۳۲ تا ۲۰-۱۳۲ ق.م و تعلیق مجازات موضوع مواد ۳۲-۱۳۲ تا ۵۷-۱۳۲ و همچنین در مرحله اجرای حکم و تصمیم‌گیری درباره طبقه‌بندی زندانیان موضوع مواد ۱-۷۱۷ ق.آ.د.ک و اعطای آزادی مشروط موضوع مواد ۷۲۹-۷۳۴ ق.آ.د.ک توجه به تحقیقات انجام گرفته درباره شخصیت متهم امری ضروری است.